

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Т.в.о. Голови Державної міграційної
служби України**

Наталія НАУМЕНКО

15 02 2021 року

Аналітична довідка

**про забезпечення дотримання та реалізації прав і свобод осіб
з інвалідністю в Державній міграційній службі України**

На виконання пункту 3 розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1073-р “Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях, наданих Комітетом ООН з прав осіб з інвалідністю, до першої доповіді України про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю на період до 2020 року”, наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.04.2018 № 294, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.04.2018 за № 496/31948, затверджено Методику оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю в Міністерстві внутрішніх справ України та центральних органах виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України (далі – Методика).

Відповідно до пункту 4 розділу I Методики постійно діючою робочою групою із забезпечення, дотримання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю в апараті ДМС (далі – Робоча група), оновлений склад якої затверджено наказом ДМС від 12.02.2019 № 43, здійснено моніторинг забезпечення прав осіб з інвалідністю в апараті ДМС (далі – моніторинг оцінювання) та відповідно до пункту 4 розділу II Методики проведено комплексний аналіз інформації (опрацювання та узагальнення пропозицій, аналітичних довідок постійно діючих робочих груп суб’єктів оцінювання в ДМС) в частині вдосконалення організації діяльності у цій сфері, дотримання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю в апараті ДМС, територіальних органах і територіальних підрозділах, установах та організаціях, що належать до сфери її управління (далі – суб’єкти оцінювання ДМС).

Оцінювання в ДМС забезпечення прав осіб з інвалідністю у 2020 році здійснювалося згідно з методичними рекомендаціями, викладеними у Методиці, що передбачало поетапність проведення оцінювання суб’єктами оцінювання ДМС, зокрема:

1) підготовчий етап - організація, забезпечення та проведення суб’єктивного оцінювання шляхом проведення тестування в структурних підрозділах апарату ДМС, територіальних органах та територіальних підрозділах, установах та організаціях, що належать до сфери її управління;

2) об’єктивне оцінювання - проведення членами постійно діючих робочих груп із забезпечення, дотримання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю (в межах компетенції кожного члена робочої групи суб’єкта оцінювання) моніторингу оцінювання відповідно до пункту 4 розділу I Методики:

- аналіз загальних оцінок із забезпечення прав осіб з інвалідністю (усереднених показників), які визначалися за підсумками тестування працівників при складанні відповідей на запитання тесту (тринадцять загальних запитань);

- проведення аналізу інформації щодо кількості осіб з інвалідністю серед працівників апарату ДМС, кількості таких осіб, що зверталися до апарату ДМС з питань дотримання їх прав і свобод;

- аналіз інформації щодо кількості облаштованих належним чином (згідно з вимогами чинного законодавства) об'єктів фізичного оточення, які належать суб'єкту оцінювання ДМС (наявність пандусів тощо), а також даних (звернень, заяв, скарг тощо) щодо поліпшення соціально-побутових, матеріальних умов осіб з інвалідністю, які є працівниками такого суб'єкта оцінювання ДМС;

- перевірка виконання вимог законів, нормативно-правових актів щодо дотримання та реалізації прав осіб з інвалідністю кожним суб'єктом оцінювання ДМС;

- розгляд виконання управлінських рішень, прийнятих суб'єктом оцінювання ДМС у 2018-2019 роках, щодо забезпечення реалізації прав і задоволення потреб осіб з інвалідністю в суб'єктах оцінювання ДМС (реалізація пропозицій робочих груп суб'єктів оцінювання ДМС);

- підготовки інформаційних матеріалів та аналітичних довідок, окрім Робочої групи, суб'єктами оцінювання ДМС (окрім апарату ДМС);

3) підсумкове оцінювання Робочою групою прав осіб з інвалідністю в ДМС (комплексний аналіз):

- розгляд інформаційних матеріалів та аналітичних довідок, опрацювання пропозицій в частині забезпечення, дотримання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю в територіальних органах та територіальних підрозділах, установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС, з метою дослідження об'єктивності проведеного оцінювання (обґрунтованості у виборі змісту оцінки та переліку показників, їх групування та узагальнення суб'єктами оцінювання ДМС);

- аналіз кількісних показників та характеристик забезпечення прав осіб з інвалідністю в суб'єктах оцінювання ДМС, у тому числі в апараті ДМС;

- розгляд проекту та погодження аналітичної довідки ДМС з метою її надання на затвердження Голові ДМС та оприлюднення результатів проведеного оцінювання в ДМС відповідно до Методики.

Підсумкове оцінювання робочою групою прав осіб з інвалідністю в ДМС (проведення комплексного аналізу), розгляд проекту та погодження аналітичної довідки ДМС здійснювалося в умовах дії карантину, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211, який продовжено на всій території України згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 392 від 20.05.2020, № 500 від 17.06.2020, № 641 від 22.07.2020, № 760 від 26.08.2020, № 956 від 13.10.2020, № 1236 від 09.12.2020, із застосуванням електронних комунікацій і технологій, технічних засобів зв'язку апарату Державної міграційної служби України шляхом електронного обміну інформацією між членами Робочої групи.

У ході проведеного моніторингу оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю в ДМС, розгляду та аналізу показників та характеристик забезпечення прав осіб з інвалідністю в суб'єктах оцінювання ДМС (відповідно до пункту 4 розділу I Методики) Робочою групою встановлено наступні об'єктивні та суб'єктивні кількісні та якісні характеристики щодо забезпечення реалізації прав осіб з інвалідністю в ДМС.

1. За результатами проведеного тестування в ДМС (апарат ДМС, територіальні органи та територіальні підрозділи, установи та організації, що належать до сфери управління ДМС) **усереднена загальна оцінка в ДМС** із забезпечення прав осіб з інвалідністю склала **16,67 бала**, у тому числі: **в апараті ДМС – 18,65 бала, територіальних органах та територіальних підрозділах ДМС – 16,04 бала; установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС – 15,33 бала.**

Усереднений показник (усереднена загальна оцінка в ДМС) із забезпечення прав осіб з інвалідністю (за результатами проведених тестувань працівників суб'єктів оцінювання ДМС) протягом року покращився на 1,95 бала, темпи зростання цього показника порівняно з минулим роком склали 10,47 %.

Зокрема, в апараті ДМС результативність роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю у 2020 році покращилася на 6,56 % по відношенню до 2019 року;

в територіальних органах та територіальних підрозділах ДМС – на 5,03 %; установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС – на 19,32 %.

Вищенаведена суб'єктивна оцінка щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю свідчить про відсутність в ДМС звужування прав і свобод осіб з інвалідністю, що визначаються нормами Конституції України, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, Кодексу законів про працю, Законів України “Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні”, “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, “Про охорону праці”, “Про відпустки” тощо, та про активну участь осіб з інвалідністю нарівні з іншими працівниками суб'єктів оцінювання у суспільному житті.

В територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС суб'єктивне оцінювання (усереднена загальна оцінка суб'єктів оцінювання ДМС) щодо прийнятих управлінських рішень, пов'язаних з реалізацією та задоволенням потреб осіб з інвалідністю (працівників територіальних органів та підрозділів ДМС) характеризується за результатами проведеного тестування наступним чином:

УДМС України у Вінницькій області – 15,65 бала;
 УДМС України у Волинській області – 16,62 бала;
 ГУДМС України в Дніпропетровській області – 13,85 бала;
 ГУДМС України в Донецькій області – 16,32 бала;
 УДМС України в Житомирській області – 16 балів;
 ГУДМС України в Закарпатській області – 15,12 бала;
 УДМС України в Запорізькій області – 19 балів;
 УДМС України в Івано-Франківській області – 15 балів;
 УДМС України в Кіровоградській області – 18,5 бала;
 ГУДМС України у Львівській області – 16,59 бала;
 УДМС України в Луганській області – 22,75 бала;
 УДМС України в Миколаївській області – 13 балів;
 ГУДМС України в Одеській області – 17,19 бала;
 УДМС України в Полтавській області – 14,87 бала;
 УДМС України в Рівненській області – 14 балів;
 УДМС України в Сумській області – 16,8 бала;
 УДМС України в Тернопільській області – 14,97 бала;
 ГУДМС України в Харківській області – 13 балів;
 УДМС України в Херсонській області – 13,52 бала;
 УДМС України в Хмельницькій області – 15 балів;
 УДМС України в Черкаській області – 15 балів;
 УДМС України в Чернівецькій області – 19 балів;
 УДМС України в Чернігівській області – 17,8 бала;
 ЦМУ ДМС в м. Києві та Київській області – 15 балів.

Зазначені усереднені загальні оцінки проведеного тестування в цих суб'єктах оцінювання ДМС (за підсумками суб'єктивних оцінок кожного працівника та наданих відповідей на запитання тесту) опосередковано вказують на високий рівень організаційної, організаційно-розпорядчої роботи суб'єкта оцінювання ДМС (прийняття управлінських рішень (пункт 2 розділу I Методики) із забезпечення реалізації прав осіб з інвалідністю в кожному суб'єкті оцінювання ДМС. Такі усереднені **загальні оцінки в суб'єктах оцінювання ДМС не перевищують 25 балів**, що підтверджує позитивну динаміку у роботі з забезпечення прав осіб з інвалідністю та вказує на оптимальне задоволення потреб осіб з інвалідністю в суб'єктах оцінювання ДМС (в межах доведеного кошторису), що полягає, зокрема, у поліпшенні умов праці працівників/осіб з інвалідністю, своєчасності вирішення їх соціально-побутових та матеріальних потреб, а також навчанні або підвищенні кваліфікації.

З метою недопущення дискримінації були створені умови, в яких особи з інвалідністю, які є працівниками УДМС, можуть повною мірою брати участь

у суспільному житті, колективному вирішенні питань та рівній комунікації з іншими працівниками. Постійно проводиться роз'яснювальна робота з працюючими особами з інвалідністю щодо їх прав та обов'язків.

У цілому в ДМС виконуються вимоги частини першої статті 19 Закону України “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” (далі – Закон України).

Зокрема, станом на 01.01.2021 норматив робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю в апараті ДМС (далі – показник) склав **3,1 %**, усереднений показник в територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС – **5,64 %**, в установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС – **5,72 %**. Загальний усереднений показник в ДМС склав **4,82 %**, що відповідає вимогам частини першої статті 19 вищезазначеного Закону України (4 % від середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік).

При цьому, необхідно зазначити, що показник щодо створення робочих місць для осіб з інвалідністю в апараті ДМС зменшився на **1,36 %** порівняно з річним показником за минулий рік (пояснюється не підтвердженням висновків МСЕК групи інвалідності у працюючих працівників ДМС), в територіальних органах та територіальних підрозділах ДМС збільшився на **0,32 %**, в установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС, збільшився на **0,52 %**. Усереднений показник в ДМС зменшився на **0,17 %** порівняно з аналогічним показником за минулий рік.

Найбільші темпи зростання показників створення робочих місць для осіб з інвалідністю у 2020 році відбулося в установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС, які практично варіювалися у діапазоні 2,55 – 11,1 % працевлаштованих осіб з інвалідністю до середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік. Таке збільшення кількості працевлаштованих осіб з інвалідністю в установах та організаціях, що належать до сфери управління ДМС, обумовлюється насамперед спрощеною процедурою їх призначення на посаду порівнюючи з призначенням на посаду державних службовців.

На даний час, всі суб'єкти оцінювання ДМС чітко дотримуються принципу недискримінації під час прийняття на роботу осіб з інвалідністю (Закон України “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”, а також інших норм Законів України “Про охорону праці”, “Про відпустки”, “Про державну службу”, Кодексу законів про працю тощо).

Відповідно до організаційно - розпорядчих документів суб'єктів оцінювання ДМС на постійній основі проводяться: планування, організація та виконання заходів із забезпечення належних умов праці та заходи, орієнтовані на спрощення/удосконалення процесів/процедур отримання публічних послуг особами з інвалідністю в адміністративних будівлях та приміщеннях ДМС, на усунення перепон і бар'єрів, що заважають зазначеній категорії осіб у задоволенні їх повсякденних потреб.

2. В рамках Плану дій з удосконалення системи управління якістю Державної міграційної служби України (далі – План), затвердженого наказом ДМС від 03.10.2019 № 291, а саме виконання пункту 5.2 Плану (процеси) у 2020 році передбачалися заходи, пов'язані з розробкою і розповсюдженням послуг, орієнтованих на громадян, споживачів. Зокрема, у приміщеннях територіальних органів і територіальних підрозділів ДМС, де надаються адміністративні послуги, пунктом 2 наказу ДМС від 03.10.2019 № 291, зобов'язано керівників самостійних структурних підрозділів апарату ДМС, начальників ГУДМС, УДМС в областях, ЦМУ ДМС у м. Києві та Київській області забезпечити безумовне і своєчасне виконання Плану, у тому числі розміщення у приміщеннях територіальних органів і територіальних підрозділів ДМС, де надаються адміністративні послуги, оголошень із використання шрифту Брайля; забезпечення для громадян з певними вадами – будівництва пандусів.

Аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів та статистичних даних, сформованих суб'єктами оцінювання ДМС станом на 01.01.2021, вказує на наступні, характерні для всіх суб'єктів оцінювання прав осіб з інвалідністю, типові складнощі щодо усунення перепон у задоволенні потреб осіб з інвалідністю в ДМС. Будівництво/встановлення пандусів в адміністративних приміщеннях ДМС з надання адміністративних послуг потребує певного періоду/часу на усунення архітектурних бар'єрів та комплексного розв'язання проблем, пов'язаних з цим. Особливо це стосується адміністративних будівель/приміщень, які орендуються ДМС, та, зокрема, потребує прийняття спільних рішень орендаря (ДМС) та орендодавця:

- узгодження з орендодавцями облаштування пандусів, що не виключає встановлення для громадян з хворобами опорно-рухового апарату (осіб з інвалідністю) зручних вхідних дверей, систем/кнопок виклику персоналу, іншого обладнання/пристосувань, за допомогою яких спрощується обслуговування громадян/осіб з інвалідністю та усуваються архітектурні бар'єри (перепони) в усередині приміщень, в яких надаються адміністративні послуги;

- узгодження з органами місцевого самоврядування, територіальними органами Національної поліції, орендодавцями питань щодо створення паркувальних майданчиків (або виділення місць, нанесення розмітки, встановлення дорожніх знаків відповідно до Правил дорожнього руху, встановлення (у разі необхідності) шлагбаумів на в'їзд/виїзд до/з майданчиків, прокладання доріжок з найкоротшим шляхом до адміністративних приміщень тощо);

- фінансування робіт з усунення архітектурних бар'єрів, оприбуткування та постановка на баланс збудованих (облаштованих) пандусів тощо.

Відповідно до надісланих суб'єктами оцінювання ДМС аналітичних довідок робота з усунення перепон у задоволенні потреб осіб з інвалідністю (заходи із забезпечення доступності адміністративних послуг, створення належних умов для осіб з інвалідністю в адміністративних будівлях, адміністративних приміщеннях) здійснюється в кожному із них планово та послідовно, в межах затвердженого щорічного кошторису.

Серед виконаних заходів в територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС створено версії для людей з вадами зору на офіційних веб-сайтах територіальних органів ДМС. Всі суб'єкти оцінювання ДМС щорічно проводять моніторинг оцінювання прийнятих управлінських рішень щодо забезпечення реалізації прав і задоволення потреб осіб з інвалідністю, опрацьовують пропозиції робочих груп, в частині забезпечення, дотримання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю (працівники ДМС), здійснюють планувальні (коригувальні) заходи у роботі з питань забезпечення прав осіб з інвалідністю на наступний рік.

Позитивну динаміку щодо удосконалення організації діяльності суб'єктів оцінювання із забезпечення прав осіб з інвалідністю (*прийняття та виконання управлінських рішень із забезпечення прав осіб з інвалідністю*), наявність системного підходу до усунення перепон у питаннях надання адміністративних послуг особам з інвалідністю (*задоволення їх законних прав і свобод, доступність до адміністративних будівель/приміщень ДМС, поліпшення якості обслуговування таких громадян тощо*), за результатами проведеного аналізу/моніторингу оцінювання інформаційно-аналітичних матеріалів за 2020 рік (аналітичних довідок суб'єктів оцінювання ДМС), в межах доведених кошторисних призначень забезпечено:

- в **ГУ ДМС України у Донецькій області**, зокрема, 11 (одинадцять) адміністративних будівель ГУДМС обладнані пандусами та 10 адміністративних будівель ГУДМС мають майданчики для паркування транспортних засобів, з визначенням окремих місць для паркування осіб з інвалідністю, які не потребують оплати за паркувальне місце. Відповідно до розпорядчих документів ГУ ДМС в Донецькій області забезпечується доступність осіб з інвалідністю до отримання ними

адміністративних послуг шляхом створення належних умов у приміщеннях територіальних і структурних підрозділів ГУДМС для прийому громадян з урахуванням потреб осіб з інвалідністю;

- в **УДМС України в Івано-Франківській області**, зокрема, 5 (п'ять) службових приміщень територіальних підрозділів УДМС в області (Верховинський РВ, Долинський РВ, Івано-Франківський МВ, Надвірнянський РВ, Яремчанський МВ) обладнані пандусами. У двох територіальних підрозділах (Городенківський РВ та Тисменицький РВ) потреба у пандусах відсутня. У 8-и територіальних підрозділах (Галицький РВ, Калуський РВ, Коломийський РВ, Косівський РВ, Рогатинський РВ, Рожнятівський РВ, Рогатинський РВ, Рожнятівський РВ, Снятинський РВ, Тлумацький РВ) неможливе розміщення пандусів, оскільки вони знаходяться на других (третіх) поверхах.

При цьому, усі службові приміщення територіальних підрозділів УДМС ззовні обладнані кнопками виклику працівників для обслуговування громадян із певними вадами здоров'я, що надає можливість усім громадянам отримати адміністративні послуги в достатньому для них обсягу;

- в **УДМС України в Миколаївській області**, зокрема, на стендах УДМС та його територіальних підрозділів, згідно з пунктом у 5.2 Плану, здійснюється розміщення табличок Брайля. Станом на 01.01.2021 в УДМС та територіальних підрозділах встановлено 7 табличок Брайля та триває робота в територіальних підрозділах УДМС зі встановлення бездротової системи виклику для осіб з інвалідністю, створення безоплатних паркувальних місць для таких осіб, а також із забезпечення вільного доступу осіб з інвалідністю до адміністративних приміщень УДМС;

- в **УДМС України у Херсонській області**, зокрема, апарат УДМС та всі територіальні підрозділи забезпечені вивісками з відповідною назвою та графіком роботи із використанням шрифту Брайля.

На виконання пункту 5.2 Плану (наказ ДМС від 03.10.2019 № 291 "Про затвердження Плану дій з удосконалення системи управління якістю ДМС") здійснено заходи щодо розміщення у будівлях, де надаються адміністративні послуги, вказівників для всіх приміщень (з дублюванням шрифтом Брайля):

- виготовлені дошки оголошень із використанням шрифту Брайля (вказівники «гарячої лінії» УДМС) для Суворовського, Дніпровського, Корабельного РВ у м. Херсоні та інших територіальних підрозділів УДМС у кількості 7 одиниць. Оснащено структурні міські/районні підрозділи УДМС дошками оголошень із можливістю встановлення на них інформації з використанням шрифту Брайля у кількості 6 одиниць;

- службові приміщення та приміщення загального користування Корабельного та Суворовського РВ у м. Херсоні оснащені табличками-вказівниками кабінетів з дублюванням інформації шрифтом Брайля;

- службові приміщення та приміщення загального користування двох структурних міських/районних підрозділів Олешківський РВ та Білозерський РВ. Додатково деякі кабінети Суворовського РВ у м. Херсоні УДМС - оснащені табличками-вказівниками кабінетів з дублюванням інформації шрифтом Брайля;

- вивчено потребу в оснащенні Голопристанського РВ УДМС табличками-вказівниками кабінетів з дублюванням інформації шрифтом Брайля.

Станом на 01.01.2021 облаштовані пандусами такі територіальні підрозділи УДМС: Білозерський РВ, Великолепетиський РС, Великоолександрівський РС, Каланчацький РС, Корабельний РВ у м. Херсоні, Суворовський РВ у м. Херсоні, Новокаховський МВ, Новотроїцький РВ та Генічеський РВ.

У 2020 році побудовано пандус в Олешківському РВ УДМС та виконані додаткові будівельні роботи з планування прилеглої до відділу території з підняттям рівня тротуарної плитки і переробкою бордюрів для забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп для отримання адміністративних

послуг. Створено умови для користування туалетом для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, які отримують адміністративну послугу в Олешківському РВ УДМС. Виготовлено та встановлено поручні на вхідну площадку до Суворовського РВ у м. Херсоні для безпечного доступу громадян з обмеженими можливостями та інших мало мобільних груп. З метою забезпечення доступності в отриманні адміністративних послуг вказаній категорії громадян, триває робота з облаштування пандусами в інших територіальних підрозділах УДМС.

В межах доведеного річного кошторису УДМС здійснюються відповідні організаційні, організаційно-технічні заходи з забезпечення доступності, належних умов у службових приміщеннях, призначених для прийому громадян, з урахуванням потреб осіб з інвалідністю. На виконання пункту 5.2. Плану, усі структурні та структурні міські/районні підрозділи УДМС забезпечені вивісками з відповідною назвою та графіком роботи з використанням шрифту Брайля, проводиться робота щодо розміщення у будівлях, де надаються адміністративні послуги, вказівників для всіх приміщень (з дублюванням шрифтом Брайля).

- в **УДМС України в Хмельницькій області**, зокрема, із загальної кількості 23 адміністративних будівлі/адміністративних приміщень УДМС (2 будівлі закріплено за апаратом УДМС та 21 будівля – за територіальними підрозділами ДМС) облаштовано пандусами 70 %, у 2-х приміщеннях встановлена кнопка виклику працівника.

Для працівників/осіб з інвалідністю (серед працівників УДМС відсутні особи з порушенням функціонування опорно-рухового апарату) створено необхідні безпечні умови праці на робочих місцях.

Разом з цим, керівництвом УДМС вживаються заходи щодо вирішення питання обладнання пандусами решти адміністративних приміщень УДМС з метою поліпшення якості обслуговування громадян, які не здатні самостійно пересуватися. Зокрема, в рамках реалізації комплексних програм мобілізації зусиль органів місцевого самоврядування та УДМС України в Хмельницькій області, для створення належних умов роботи в територіальному органі та територіальних підрозділах УДМС на 2021 рік заплановані роботи з облаштування пандусами ще 4-х приміщень УДМС.

Поруч із адміністративними будівлями територіальних підрозділів УДМС є наявні майданчики для паркування транспортних засобів, з визначенням окремих місць для паркування осіб з інвалідністю, які не потребують оплати за паркомісце.

- в **УДМС України в Чернігівській області**, зокрема, адміністративні будівлі/приміщення апарату УДМС та 14 (чотирнадцять) територіальних підрозділів УДМС обладнані пандусами.

З метою безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до адміністративних приміщень в інших територіальних підрозділах УДМС, які не облаштовані пандусами, встановлено бездротову систему виклику працівників ДМС.

Місця для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують працівники з інвалідністю, станом на 01.01.2021, є тільки біля адміністративної будівлі УДМС в Чернігівській області. Працівникам УДМС надано вільний доступ до паркувальних місць.

На виконання п. 5.2 Плану забезпечено нанесення на стендах в приміщеннях УДМС та всіх його територіальних підрозділів Шрифту Брайля. За наявності кошторисних призначень у 2021 році планується продовжити роботу з облаштування в адміністративних будівлях/адміністративних приміщеннях територіальних підрозділів УДМС пандусів.

Щорічно всі працівники, у тому числі особи з інвалідністю, проходять безкоштовно обов'язкові медичні огляди та мають можливість медичного обслуговування на базі ДУ ТМО МВС України по Чернігівській області. Працівникам УДМС/особам з інвалідністю пропонується разом з іншими працівниками проходити необхідне навчання або підвищення кваліфікації.

Працівники/особи з інвалідністю беруть активну участь у виконанні завдань та реалізації функцій, покладених на УДМС, та рівній комунікації з іншими працівниками. Постійно проводиться роз'яснювальна робота з працюючими особами з інвалідністю щодо їх прав та обов'язків.

- у ЦМУ ДМС в м. Києві та Київській області, зокрема, в межах доведеного річного кошторису здійснюються необхідні організаційні та організаційно-технічні заходи з забезпечення належних умов праці для всіх працівників, у тому числі й осіб з інвалідністю, які працюють в ЦМУ ДМС.

На виконання пункту 5.2. Плану та відповідно до пропозицій членів постійно діючої робочої групи, утвореною наказом ЦМУ ДМС в м. Києві та Київській області від 29.12.2019 № 245, скориговано/актуалізовано роботу у 2020 році з усунення перепон/бар'єрів у процесі надання адміністративних послуг особам з інвалідністю/громадянам/споживачам в адміністративних будівлях/приміщеннях ЦМУ ДМС (врахування специфічних вимог щодо об'єктів фізичного оточення, які є необхідними для осіб з інвалідністю).

Станом на 01.01.2021 пандусами обладнано 16 адміністративних приміщень структурних підрозділів ЦМУ ДМС, потребують облаштування пандусами - 4 адміністративних приміщення, не потребують облаштування пандусами 11 (одинадцять) адміністративних приміщень ЦМУ ДМС, оскільки знаходяться на першому поверсі (за відсутні сходових клітин).

На початку 2020 року отримано дошки Брайля для осіб з інвалідністю, якими забезпечено всі структурні підрозділи ЦМУ ДМС в м. Києві та Київській області.

Продовжується робота із забезпечення/створення належних умов у приміщеннях структурних підрозділів ЦМУ ДМС для прийому громадян з урахуванням потреб осіб з інвалідністю. Щорічно працівники ЦМУ ДМС, у тому числі працівники/особи з інвалідністю, на загальних засадах проходять навчання/підвищують кваліфікацію за професійними програмами відповідно до планувальних заходів.

Протягом 2020 року заяви від працівників/осіб з інвалідністю в ЦМУ ДМС щодо порушення їх прав та свобод до керівника суб'єкту оцінювання не надходили. В ЦМУ ДМС на постійній основі Управлінням персоналу забезпечено проведення роз'яснювальної роботи з особами з інвалідністю. Зокрема, при прийнятті на роботу здійснюється ознайомлення працівників/осіб з інвалідністю з їх правами, передбаченими законодавством України, а також у умовами праці та покладеними на них обов'язками. Управлінням персоналу ЦМУ ДМС щомісячно відслідковуються зміни в законодавстві, нормативно-правових актах щодо прав осіб з інвалідністю, а у разі необхідності інформування таких працівників.

Отже, здійснюючи моніторинг та аналіз показників оцінювання, які надані постійно діючими робочими групами суб'єктів оцінювання ДМС, за результатами узагальнення всіх статистичних даних з дотримання та реалізації прав осіб з інвалідністю у 2020 році в територіальних органах та територіальних підрозділах ДМС, можна дійти висновку, що серед основних завдань із забезпечення реалізації прав і задоволення потреб осіб з інвалідністю, які потребують продовження роботи у 2021 році, залишатимуться актуальними:

1) вирішення питання з територіальними громадами щодо виділення та облаштування місць для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують особи з інвалідністю, біля адміністративних будівель/адміністративних приміщень територіальних органів та територіальних підрозділів ДМС;

2) вирішення, за потреби, питання з органами Національної поліції щодо встановлення під дорожніми знаками зупинка/стоянка заборонена додаткових дорожніх знаків, крім інвалідів;

3) прийняття, за потреби, управлінських рішень в територіальних органах та територіальних підрозділах ДМС відповідно до чинних норм законодавства,

нормативно - правових актів, пов'язаних з реалізацією прав осіб з інвалідністю в Україні;

4) проведення, у разі необхідності, громадської експертизи проектно-кошторисної документації на ремонт адміністративних приміщень територіальних органів і територіальних підрозділів ДМС з питань повноти врахування специфічних вимог щодо об'єктів фізичного оточення, які є необхідними для осіб з інвалідністю, і законних інтересів зазначеної категорії працівників/осіб з інвалідністю.

При цьому, необхідно зазначити *загальні позитивні характеристики щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю* в усіх суб'єктах оцінювання ДМС/територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС.

У 2020 році забезпечено належний розгляд/аналіз/контроль за наданням вичерпних відповідей та прийняття управлінських рішень на звернення осіб з інвалідністю, у тому числі працівників/осіб з інвалідністю в територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС.

Відповідно до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби (далі – Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 № 246, а також Порядку призначення на посади державної служби на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-Cov-2, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2020 № 290, в суб'єктах оцінювання ДМС публічно оголошувалися конкурси та оголошуються добори на зайняття вакантних посад шляхом розміщення їх на веб-сайтах ДМС та Національного агентства України з питань державної служби, що виключає дискримінацію за ознакою інвалідності при прийомі на роботу. Претенденти на посаду держслужби мають відповідати вимогам до професійної компетентності за результатами оцінювання їхніх особистих досягнень, знань, умінь і навичок, моральних і ділових якостей, щоб у майбутньому належно виконувати свої посадові обов'язки.

Вищезазначені загальні засади стосуються всіх без винятку кандидатів на посади державної служби, у тому числі таких особливих категорій осіб, як особи з інвалідністю. Щоб узяти участь в оголошеному конкурсі/доборі на вакантну посаду держслужби, особа з інвалідністю має подати заяву за формою, наведеною в додатку 3 до Порядку, зазначивши в ній свої особливі потреби в забезпеченні розумного пристосування. В такій заяві вказується присвоєна група інвалідності, підтверджена довідкою МСЕК, що додається до такої заяви.

Дотримання принципу недискримінації під час проведення конкурсу не виключає обов'язку застосування в ході його проведення розумного пристосування для особи з інвалідністю, яка виявила бажання взяти участь у конкурсі, а також можливості застосування позитивних дій відповідно частини першої статті 7 Закону України “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”.

Відпустки особам з інвалідністю надаються відповідно до Законів України “Про державну службу” та “Про відпустки”.

В кожному територіальному органі і територіальному підрозділі ДМС намагаються дотримуватися квот на працевлаштування осіб з інвалідністю в межах діючого законодавства, в тому числі працевлаштування на державну службу. Щорічно до Державної служби зайнятості надсилаються звіти про зайнятість і працевлаштування громадян, що мають *додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню осіб з інвалідністю*.

Кожного року на наступний рік за КПКВК 1004020 (загальний фонд) КЕКВ 2282 “Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку” в територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС, за КПКВК 1004020 (загальний фонд) КЕКВ 2282 “Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку” в апараті ДМС плануються

видатки на підвищення кваліфікації за професійними програмами та здійснюється навчання працівників відповідно до погоджених керівництвом ДМС програм навчання.

Аналіз інформації щодо кількості осіб з інвалідністю серед працівників апарату ДМС, кількості таких осіб, що зверталися до ДМС з питань дотримання їх прав і свобод, а також аналіз інформації щодо кількості облаштованих належним чином (згідно з вимогами чинного законодавства) об'єктів фізичного оточення, які належать ДМС (наявність пандусів тощо), інформації (звернень, заяв, скарг тощо) щодо поліпшення соціально-побутових, матеріальних умов осіб з інвалідністю, які є працівниками апарату ДМС, показав наступне:

- звернень щодо порушень прав працівників з інвалідністю до керівництва ДМС не надходило;
- працівники ДМС – особи з інвалідністю постійно залучаються до суспільного життя нарівні з іншими працівниками;
- працівникам ДМС – особам з інвалідністю надається матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань у розмірі, що не перевищує середньомісячної заробітної плати працівника;
- працівникам ДМС, які виконують функції з обслуговування, під час надання щорічної відпустки надається матеріальна допомога для оздоровлення, державним службовцям - грошова допомога у розмірі, що не перевищує середньомісячної заробітної плати працівника.

Права осіб з інвалідністю в апараті ДМС, територіальних органах і територіальних підрозділах, установах та організаціях, що належать до сфери її управління забезпечуються в межах чинного законодавства України, у тому числі відповідно до вимог Кодексу законів про працю України, статті 12 Закону України “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” та статті 56 Закону України “Про державну службу” (щодо встановлених обмежень залучення до надурочних робіт), статей 6 та 25 Закону України “Про відпустки”.

Працівникам ДМС – особам з інвалідністю пропонується разом з іншими працівниками ДМС проходити необхідне навчання або підвищення кваліфікації.

Особи з інвалідністю нарівні з іншими працівниками ДМС приймають активну участь у суспільному житті колективу, в якому вони працюють, та залучаються до організації та проведення урочистих заходів, нарад, тренінгів, короткострокових семінарів, засідань «круглих столів», обговорення актуальних питань та внесення відповідних пропозицій до стратегічних документів, що стосуються удосконалення діяльності ДМС.

Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 11.04.2018 № 294, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.04.2018 за № 496/31948, в суб'єктах оцінювання ДМС, щорічно, утвореними постійно діючою робочими групами із забезпечення, дотримання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю, розглядаються питання та надаються пропозиції керівництву щодо покращення умов їх праці, запобігання інвалідності та відновлення працездатності осіб з інвалідністю.

В межах доведеного річного кошторису ДМС здійснюються відповідні організаційні, організаційно-технічні заходи з забезпечення доступності, належних умов у службових приміщеннях, призначених для прийому громадян, з урахуванням потреб осіб з інвалідністю. Вживаються заходи щодо обладнання пандусами адміністративних будівель ДМС, майданчиків для паркування транспортних засобів, з визначенням окремих місць для паркування осіб з інвалідністю, які не потребують оплати за паркувальне місце тощо.

Отже, підсумовуючи вищенаведене, варто зазначити, що загальна оцінка (сукупність об'єктивних та суб'єктивних показників оцінювання ДМС), повне забезпечення прав осіб з інвалідністю в суб'єктах оцінювання ДМС, фактично корелюються з окремими показниками створення робочих місць для осіб з інвалідністю,

кількістю звернень осіб з інвалідністю з питань дотримання їх прав і свобод щодо поліпшення соціально-побутових, матеріальних умов, умов праці (для працівників ДМС/осіб з інвалідністю), кількістю створених об'єктів фізичного оточення тощо. Питання забезпечення реалізації прав і задоволення потреб осіб з інвалідністю нарівні з іншими громадянами, поліпшення умов їх життєдіяльності згідно з Конвенцією ООН про права осіб з інвалідністю в ДМС знаходиться на контролі керівництва суб'єктів оцінювання ДМС.

Кожного року, в межах компетенції суб'єктів оцінювання ДМС, здійснюються планувальні, організаційні та організаційно-технічні та інші заходи з забезпечення та реалізація прав осіб з інвалідністю, орієнтовані у тому числі на доступність надання адміністративних послуг для осіб з інвалідністю в ДМС.

Перший заступник Голови ДМС,
голова Робочої групи

Н. НАУМЕНКО

Начальник Управління персоналу,
заступник голови Робочої групи

С. СЕЛІВАНОВ

Заступник директора Департаменту –
начальник Управління інформаційно-
аналітичного забезпечення та
взаємодії з територіальними органами
Департаменту організаційного
забезпечення, член Робочої групи

В. ЮРЧЕНКО

Заступник начальника Управління –
начальник відділу управління
персоналом апарату ДМС Управління
персоналу, член Робочої групи

Л. ОХОБА

Заступник начальника відділу з
питань дотримання гендерної рівності
та опрацювання звернень громадян,
інформаційних запитів Управління
організаційної роботи Департаменту
організаційного забезпечення, член
Робочої групи

О. БАРТАЩУК

Головний спеціаліст відділу
бухгалтерського обліку Управління
фінансового забезпечення та
бухгалтерської служби, член Робочої
групи

О. САНЖАРОВСЬКА

Голова правління Громадської
організації «Активна громадянська
позиція», член Робочої групи

(погоджено
в електронній
формі)

Н. ОМЕЛЬЧЕНКО

Головний спеціаліст відділу
планування кар'єри, розвитку та
оцінювання персоналу Управління
персоналу, член Робочої групи
(секретар Робочої групи)

В. КОСИЙ